

La Rota

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la part est de la zona central del terme municipal.
Emplaçament: A la ctra de Castell de l'Areny agafar el camí de Camprubí, passats 3,30 k seguir la pista esquerra.
Alçada: 947

Coordenades:

Latitud: 42.17671
Longitud: 1.96056
UTM Est (X): 414154
UTM Nord (Y): 4669919

Classificació

Número de fitxa: 08057-12
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVII-XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Número inventari: Si, IPA 3136
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 08056A004000080000WJ
Autor de la fitxa: Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 10/02/2015 - 01:00

Descripció

La masia la Rota està emplaçada a la part més planera d'una zona en desnivell, la zona és oberta cap al sud quedant situada dominant la vall que s'obra al davant. Es tracta d'una masia conformada per diverses construccions, a grans trets trobem un conjunt format per la casa, un cobert adossat al costat de ponent i a la part nord de la casa, un gran paller, i al costat nord-oest, adossat a la casa uns altres edificis annexes, aquest conjunt de construccions delimiten l'espai destinat a era, al davant del paller, i quedant clos per la part de ponent amb un mur de tancament, a manera de baluard, on hi ha un gran portal que hi dona accés. A la feixa de sota la casa hi ha un altre paller, i a la part de llevant de la casa el pou d'aigua. La casa és de planta rectangular, coberta a dos vessants amb el carener orientat perpendicular a la façana principal que mira a migdia, consta de planta baixa, primera, segona i golfes. En la casa es pot distingir alguna fase constructiva d'ampliació de l'estructura, poden veure que l'estructura era més petita i s'amplià amb un cos adossat al costat de llevant i també s'augmentà l'alçada i el nombre de plantes. Part de la superfície de les façanes presenta un revestiment parcial de morter de calç, en especial a la façana sud i llevant. En conjunt els materials constructius són els habituals, murs de paredat de carreus desbastats i pedres irregulars, amb més o menys presència d'un o altre material segons la fase constructiva, i a les cantoneres, carreus desbastats i alguns de més ben acabats que altres. La façana principal mostra una distribució força regular de les obertures, definint tres eixos verticals amb tres obertures per planta, excepte a la planta golfes, on només hi ha una obertura al centre, i alguna de petitona més a planta primera. La porta d'entrada no està alineada en un dels eixos verticals, sinó centrada entre la línia vertical de finestres del centre i la de ponent; és de llinda plana de fusta i brancals del mateix material que el mur. Trobem diverses finestres que mostren la mateixa tipologia que la porta, algunes tenen la llinda de fusta coberta pel morter de revestiment de la façana; en diverses de les finestres de la façana sud es pot observar que damunt la llinda tenen un arc fet de lloses posades a plec de llibre, sembla que com a arc de descàrrega. La finestra de les golfes, és una gran obertura en arc de mig punt fet també amb lloses. En altres finestretes no és visible el material que les conforma. El cobert adossat a la casa pel costat oest, és de dos nivells, amb grans obertures a la planta inferior que tenen grans llindes de fusta. També el portal del baluard mostra una gran llinda de fusta, i brancals de carreus desbastats. Al costat d'aquest portal hi ha n'hi ha un altre en aquest cas és de muntants i llinda de maó. En paller que hi ha dins el clos és de dos nivells, i construït adossat al terreny, fet que facilita que tingui accés des del mur nord a nivell de la planta superior; té coberta a dos vessants amb el carener orientat cap al sud, obrint a l'era; a la façana sud hi ha obertures en arcs rebaixats fets amb lloses disposades a plec de llibre. Al costat de llevant de la casa hi ha un pou d'aigua de planta circular i coberta de lloses. Al sud-est de la casa, a la feixa de sota, hi ha un altre paller, és de dos nivells, coberta també a dos vessants, construït adossat al marge, facilitant un accés al nivell superior des del mur posterior; a la façana sud té una gran obertura en arc de mig punt fet amb lloses col·locades a plec de llibre.

Observacions:

Accés per pista forestal.

Història

Documentalment tenim notícia d'una referència que pot fer pensar en l'existència de la masia ja al segle XIV, tot i que no tenim constància d'altres notícies referides directament al mas fins entrat el segle XVIII. Es tracta d'un establiment fet per Pere de Fonollet i la seva dona Marquesa, vescomtes d'Illa i senyors de la Portella i de Lluçà d'un tros de terra a Bernat sa Rota, de la parròquia de Castell de l'Areny, els possessors havien de pagar una quantitat de cereal al senyor de la Portella i la tercera part dels fruits obtinguts a la terra als possessors dels masos Soldevila i de "Malrèn".

La masia de la Rota apareix referenciada en diversos documents cadastrals del segle XVIII, conservats a l'arxiu municipal. En el cadastre de Castell de l'Areny i Sant Romà del 1716 hi ha la referència "La heretat dita la Rota Jaume Miros (o Miror) masover", en la qual s'hi relaciona els pagaments per cada tipus de conreu, bosc, erm, bestiar, per la casa i també pel personal, on a més del masover i consta un mosso. En el següent document cadastral del 1717, s'esmenta la Rota habitada per Jaume Miror, i entre els pagaments consta també per el personal del dit Miror, pel personal de Josep Rota, mossos. En aquest moment consta que la masia tenia un bou, un matxo, deu ovelles i un porc. En el cadastre de 1766, el mas Rota figura com a propi de Josep Rota i Climent Rota masover, en aquest registre el bestiar que hi figura són dos bous, un burro i tres porcs.

Posteriorment, en el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. n°63. 1856 n° 32" (ACBR), la Rota hi apareix referenciada amb Vicente Cirera. Al segle XIX consten altres referències a la masia, com és el cas d'un llevador del 1858 (AMCA). Al 1898, en una relació de cases de Castell de l'Areny i els seus habitants, consta la Rota, identificada amb el número 77, moment en que hi vivien 10 persones, el matrimoni format per Pedro Cirera Comellas i Magdalena Tubau Camprubí, i junt amb els seus set fills i un mosso, sembla que germà de la Magdalena.

Bibliografia

BOLÓS, Jordi (2009). Diplomataris del monestir de Sant Pere de la Portella. Fundació Noguera (Diplomataris; 47), Barcelona.

CAMPRUBÍ SENSADA, J. (1981): Castell de l'Areny, Ed. El Vilatà, Gironella.

SERRA VILARÓ, J. (1989): Baronies de Pinós i Mataplana. Reproducció facsímil de l'obra de 1930, editat el 1989 pel Centre d'Estudis Baganesos.

TORRES, C.A.(1905) . "Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà", p. 167, Barcelona.

VVAA (1983). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona

VV.AA. (1990). "Catàleg de Monuments i Conjunts Històrico-Artístics de Catalunya", Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Barcelona.

